

Zagreb

OKRUGLI STOL HRVATSKE UDRUGE ZBOROVOĐA

U Velikoj Gorici pokraj Zagreba održan je u subotu, 1. prosinca, u okviru proslave 10. godišnjice djelovanja *Gradskog zbora Franjo pl. Lučić* Okrugli stol na temu „Prikaz stanja hrvatskoga zborarstva“. Organizator toga je bila *Hrvatska udruga zborovođa* koja je u tu svrhu pozvala zborovođe iz cijele Hrvatske te predstavnike udruga i institucija koje su povezane sa zbarskom glazbom kako bi održali referate na nekoliko tema. Sudjelovali su Ružica Ambruškiš (Agencija za odgoj i obrazovanje), Senka Bašek-Šamec (Čakovec), Đeni Dekleva Radaković (Poreč), Valerija Fischbach (Osijek), Mira Grujić (Šibenik), Dražen Jelavić (Hrvatski sabor kulture), Miroslav Martinjak (Institut za crkvenu glazbu), Vlado Sunko (Split), Bojan Pogrmilović (Zagreb), Tomislav Čekolj (Zagreb) te Branko Starc, predsjednik HUZ-a, koji je vodio Okrugli stol. Teme izlaganje bile

su ‘Stanje u regiji’, ‘Mogućnosti školovanja zborovođa’, ‘Festivali i natjecanja’ te ‘Međunarodna iskustva’. Ovakav se je skup održao po prvi puta u Hrvatskoj te je dao uvid u stanje hrvatskoga zborarstva u regijama te u cjelini. Razmjena obavijesti i mišljenja o pojedinim as-

pektima zborarstva u nas bit će zasigurno korisni svim sudionicima ovoga skupa. Hrvatska udruga zborovođa će i u buduće davati smjernice razvoja zborarstva te je u tu svrhu najavila više toga. Za istaknuti je *Akcija 2020* kojom se želi razviti i unaprijediti hrvatsko zbarsko pjevanje do 2020. godine o čemu se više može saznati na web stranici HUZ-a (www.huz.com.hr).

KONCERT PAPINSKOG GLAZBENOG ZBORA „CAPPELLA SISTINA“

Papinski glazbeni zbor “Cappella Musicale Pontificia Sistina” održao je koncert u subotu 19. svibnja 2007. godine u zagrebačkoj prvostolnici, a u prigodi obilježavanja 15. obljetnice uspostave diplomatskih odnosa između Svete Stolice i Republike Hrvatske.

Na koncertu u prepunoj katedrali bili su zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić, kardinal Jean-Louis Tauran, apostolski nuncij u Hrvatskoj nadbiskup Francisco Javier Lozano, dvadeset i šest veleposlanika akreditiranih pri Svetoj Stolici, kao i diplomatski kor akreditiran u Republici Hrvatskoj, te članovi vatikanskog izaslanstva ravnatelj Vatikanskih muzeja dr. Francesco Buranelli i šef protokola Svete Stolice mons. Tommaso Capu-

to. Dobrodošlicu je u zagrebačku prvostolnicu zaželio rektor mons. Juraj Batelja, a nazočnima su se obratili i kardinal Bozanić te kardinal Tauran. Papinski glazbeni zbor “Cappella Musicale Pontificia Sistina” je pod ravnanjem mons. Giuseppea Liberta i uz pratnju na orguljama Alessandra La Ciacera izveo gregorijanski napjev “Victimae Paschali laudes”, potom djela G. P. da Palestrina “Sicut cervus” (četveroglasno) i “Veni dilecti mi” (peteroglasno); T. L. da Victoria “O Domine Iesu” (šesteroglasno); Jacoba Gallusa “Ascendit Deus” (u petjednakih glasova); L. da Viadana “Exsultate iusti” (četveroglasno). Izvedena su i djela koja su skladali dirigenti zbora iz 20. st.: Lorenzo Perosi

“Benedictus” (šesteroglasno) i “Ave Maria” (četveroglasno) i Domenico Bartolucci “O Sacrum Convivium” (četveroglasno). Također su izvedena djela sadašnjeg dirigenta Giuseppea Liberta Toccata na temu “Victimae Paschali laudes” za orgulje i “Ave Regina Coelorum” šesteroglasno i “Te Deum laudamus” za zbor i orgulje. Papinski glazbeni zbor “Cappella Musicale Pontificia Sistina” osim u Zagrebu, gostovao je 18. svibnja u Dubrovniku, a također i 20. svibnja u splitskoj prvostolnici gdje je zajedno s tamošnjim katedralnim zborom pjevao za vrijeme mise.

Maruša Bartolić

Split

SEMINAR CRKVENE GLAZBE SPLITSKO-MAKARSKE NADBISKUPIJE

U cilju obnove liturgijskoga pjevanja i podizanja crkvene glazbe na veću razinu, Splitsko-makarska nadbiskupija priredila je, u subotu 3. studenoga u velikoj dvorani Centralnoga bogoslovnog sjemeništa u Splitu, drugi seminar za crkvene glazbenike, voditelje crkvenih zborova, orguljaše i animatore liturgijskih slavlja na temu „Crkveni pjevački zbor“. Prije dvije godine održan je prvi takav seminar. Program je započeo molitvom srednjega časa, a potom se pozdravnom riječju sudionicima, u ime organizatora, obratio splitsko-makarski nadbiskup Marin Barišić. „Drago mi je da vas mogu sve na jednome mjestu pozdraviti i ujedno vam zahvaliti za sve ono što činite u našim župnim zajednicama, na velikoj službi koju obavljate a koja se uklapa u najvažniji dio župnoga života – liturgijsko slavlje. Nismo ni svjesni koliko naši zborovi znače ne samo za liturgiju i crkveno pjevanje nego i za našu kulturu. Oni su promovirali, pronosili i stvarali našu crkvenu i kulturnu baštinu. Vjerujem da će kao plod ovoga susreta naša liturgijska dimenzija još više uznapredovati“, rekao je nadbiskup Barišić. „Želja nam je da crkvena glazba u našoj nadbiskupiji stalno napreduje, tako da liturgijsko slavlje doista bude slava Božja“, kazao je inicijator seminara mo. don Šime Marović, izvanredni profesor na KBF-u u Splitu i kapelnik splitske prvostolnice. Davši uvodne napomene o tijeku programa seminara mo. Marović je naglasio da oko crkvenoga pjevačkog zbora ili pak liturgijskoga zbora postoje različita promišljanja o kojima će se tijekom seminara kritički promišljati te donijeti zaključke. „Neki govore kako je on nepotreban u liturgijskim slavljinama, jer puk treba pjevati, dok drugi, držeći se crkvenih dokumenata i dalje

zagovaraju kako crkveni pjevački zbor ima nezamjenjivo mjesto predvođenja pjevanja u liturgijskim slavljinama.“ Govoreći o koncertima u crkvama maestro je upozorio da se treba pridržavati smjernica koje je o tome donijela Kongregacija za božanski kult, odnosno dokumenta „Koncerti u crkvama“ (1987.) u kojemu se jasno određuje što se može izvoditi u sakralnom prostoru: „vrata se crkve trebaju otvoriti koncertu svete ili religiozne glazbe ali i zatvoriti svakoj drugoj vrsti glazbe“. Od svih koncerata koji se izvode u crkvama izdvojio je božićne koncerte koji se veoma često izvode u liturgijsko vrijeme Došašća, što nije prikladno iz više razloga. „U Adventu iščekujemo dolazak Spasitelja. Na Božić slavimo otajstvo Utjelovljenja. Anticipiranje, tj. pjevanje već u Došašću o onom što u liturgijskom vremenu slavimo na Božić – što najčešće promiče potrošački mentalitet – znači ne razumjeti ritam i tijek liturgijske godine. Božićni koncert izvodi se u vrijeme poslije svetkovine Božića, nikako prije. Ako se kakav koncert duhovne glazbe organizira prije Božića onda ga treba nazvati adventski koncert. Sadržaj adventskog koncerta treba biti u skladu s liturgijskim osjećajem vremena u kojemu se nalazimo.“ Mo. Marović je nadalje naglasio da je neumjesno pjevati na koncertima hrvatske liturgijske božićne pjesme koje pjevamo u misnom slavlju, jer „hrvatske božićne pjesme nisu lijepi okvir ili ures misnog slavlja, već s njim sačinjavaju neponovljivu obrednu cjelinu. Pjevanje poznatih liturgijskih božićnih pjesama (tzv. „božićnog kanona“) valja posve isključiti iz božićnih koncerata. To je prigoda kada se u koncertima mogu koristiti bogatstvo različitih napjeva iz naših hrvatskih krajeva te bogatstvo koje je

pohranjeno u našim Pismohranama (npr. kaptolska pismohrana i skladbe kapelnika splitske prvostolnice)“, kazao je te zaključio: „Ako i dalje nastavimo sa dosadašnjom praksom izvođenja božićnih koncerata u vremenu došašća, u opasnosti smo da naše liturgijsko blago hrvatskih crkvenih božićnih napjeva postane obična folklorna izvedba kojoj će se slušatelji diviti. Ne može se određena pjesma pjevati na bilo kojem prostoru. Izvedba liturgijske pjesme na gradskom trgu (Pjaci) ili kakvom drugom svjetovnom prostoru, znak je devastacije liturgijskog osjećaja i profanizacije lišena svakog duhovnog doživljaja“.

Predavanje na temu „Liturgijski crkveni pjevački zbor“ održao je prof. mr. art. Miroslav Martinjak, redoviti profesor na KBF-u u Zagrebu te predstojnik Instituta za crkvenu glazbu u Zagrebu. Govoreći o ulozi zbora u liturgijskim slavljinama prof. je Martinjak pošao od antropološke vrijednosti glazbe kazavši da glazba i pjevanje daje čovjeku životnu vedrinu i jača imunitet tijela. „Za kršćanina pjevanje je znak slavlja, znak blagdanskoga raspoloženja i posebna vrsta molitve. Pjevanje i sudjelovanje u zbornom pjevanju izgrađuje osobnost: uči nas u prvom redu disciplini, razvija osjećaj za drugoga i usklađuje nas s drugima, uči nas što znači jednodušnost, zajedno disati i zajedno osjećati, slušati i „biti zajedno“, a da se u tom zajedništvu ne gubi vlastito ja već postaje korisno zajednici, uči nas drugoga respektirati i stvaraju se nerazdvojna prijateljstva. Zajedničko pjevanje motivirano vjerom u Isusa Krista ostvaruje evandeosko zajedništvo.“ Odgovarajući na pitanje: što je crkveni zbor? – Martinjak kaže da je to „mala zajednica vjernika koja predvođi veliku zajednicu vjernika u klicanju,

odgovaranju i drugom pjevanju. Zbor ima posebno mjesto u liturgiji i to zbog službe služenja“. Osvrnuvši se na pojam „partitipatio actiosa“ – aktivno sudjelovanje, naglašava da narav liturgijskoga čina pretpostavlja i aktivno slušanje, spontano odgovaranje i klicanje. „Dvije važne karakteristike crkvenoga pjevanja u liturgiji su: izražavanje emocija radosti, sreće, divljenja, žalosti, straha i mogućnost podjele s drugima takvih emocija, raspoloženja i doživljavanja. Ovi lirski i zajednički aspekti daju pjesmi u liturgiji jedno važno mjesto. Bez pjevanja liturgija postaje suviše racionalna i gubi jedan dio crkvene dimenzije. U trenutku kad liturgija postaje akcija čitave zajedni-

ce, pjevanje postaje primarni element, odnosno znak zajedništva i jednodušnosti zajednice koja sudjeluje u pjesmi. Iz toga proizlazi važnost zajedničkog pjevanja kako zbora tako i zajednice vjernika-puka“, rekao je prof. Martinjak zaključivši riječima mons. Marca Frisina, ravnatelja Liturgijskoga ureda u Rimu: „Zbor ima temeljnu ulogu posredništva između slavljena misterija i zajednice vjernika. Ima zadaću podići puk prema misteriju i približiti misterij liturgijskoj zajednici. Zborsko pjevanje ne smije nikada deprimirati narod Božji i pretvarati ga u pasivnog slušatelja već treba direktno i indirektno uvoditi narod Božji u pjevanje birajući skladbe autentične religioznosti

i duboke duhovnosti“.

Drugi, više praktični, dio seminara vodio je prof. Vlado Sunko, izvanredni profesor na Umjetničkoj Akademiji u Splitu. Radionicu je podijelio na dva dijela: vokalne tehnike i primjene tehnika na crkvene skladbe. Naglasio je važnost pjevačke tehnike kod uvježbavanja zborova, a posebnu pozornost treba obratiti na sadržaj skladbi. Nakon toga je uslijedio okrugli stol, za vrijeme kojega su se razjasnila pitanja koja su se pojavila tijekom programa. Na seminaru je sudjelovalo oko stotinu voditelja crkvenih zborova, orguljaša i animatora liturgijskih slavlja.

Silvana Burilović

Varaždin

PRAIZVEDBA ORATORIJA “PASHALNE SLIKE” MO. ANDELKA IGRECA

Oratorij “Pashalne slike” mo. Anđelka Igrecra praizveden je u petak 28. rujna u katedrali Uznesenja Blažene Djevice Marije u Varaždinu u povodu 10. obljetnice postojanja Varaždinske biskupije i u sklopu 37. Varaždinskih baroknih večeri. Koncert je održan na dan kada je prije deset godina održano svečano proglašenje Varaždinske biskupije te je za prvog biskupa ustoličen Marko Culej, kojem je mo. Igrec posvetio svoje najnovije djelo.

Nazočne glazbenike i sve goste, među kojima su bili i kardinal Josip Bozanić, mariborski nadbiskup Franc Kramberger i drugi biskupi iz Hrvatske i susjednih zemalja te veći broj svećenika, redovnika i redovnica, koji su 29. rujna sudjelovali na svečanom euharistijskom slavlju povodom 10. obljetnice Varaždinske biskupije, pozdravio je prije koncerta varaždinski biskup mons. Josip Mrzljak te podsjetio da je na taj dan 28. rujna 1997. godine, u katedrali održana svečanost uspostave nove Varaždinske bisku-

pije, na kojoj je kardinal Franjo Kuharić danas blagopokojnom biskupu Marku Culeju uručio pastirski štap i time označio početak života jedne nove Crkve. “Nakon deset godina taj događaj želimo obilježiti večerašnjim koncertom, oratorijem ‘Pashalne slike’ našeg mo. Anđelka Igrecra, te sutrašnjim zahvalnim misnim slavljem kod katedrale”, rekao je biskup. Zahvalio je svima koji su uložili puno truda u večerašnji događaj, ponajprije autoru mo. Anđelku Igrecu, dirigentu mo. Vladimiru Kranjčeviću, svim pjevačima i sviračima Hrvatske radio-televizije, solistima i Dječjem zboru Varaždinske biskupije, te je zaželio svima da oplemene dušu glazbenim događajem.

Praizvedba “Pashalnih slika”, oratorija za soliste, dječji zbor, mješoviti zbor i simfonijski orkestar izvanredno je i jedinstveno djelo iznimno darovitog i prosperitetnog mladog hrvatskog skladatelja mo. Anđelka Igrecra. U praizvedbi tog velikog oratorija

sudjelovalo je 50-tak pjevača zbora i 70-tak članova simfonijskog orkestra Hrvatske radio-televizije, 30-tak članova Dječjeg zbora Varaždinske biskupije, te solisti Dubravka Šeparović-Mušović, mezzosopranistica i Tomislav Mužek, tenor, a izvedbu je na glasovitim orguljama varaždinske katedrale pratio Pavao Mašić. Izuzetna, glazbeno atraktivna 90-minutna prva javna izvedba oratorija nagrađena je dugotrajnim pljeskom nazočnih, koji su osobito pozdravili izlazak mo. Igrecra koji je uputio čestitke i zahvale svim glazbenicima. Uz mo. Igrecra, posebne čestitke upućene su dirigentu mo. Vladimiru Kranjčeviću za nadahnuto i znalačko ravnjanje glazbeno snažnom i stilski dotjeranom praizvedbom velikog oratorija, koji je specifičan po raznovrsnosti instrumenata, te suprotnosti melodija i ritmova. Sam Kranjčević Igrecovo je glazbeno djelo ocijenio jedinstvenim u hrvatskoj i svjetskoj glazbenoj baštini, tim više jer je riječ i o jedinstvenoj temi oratorija.

Riječ je o oratoriju koji preriče na specifičan glazbeni način izvornu biblijsku poruku o patnji i životu. Kroz Igrecovu interpretaciju, poznati tekstovi Svetog pisma oblikovani su u nove slike i otvaraju mogućnost njihovog potpuno novog doživljaja. Uz novi pristup i novi doživljaj, cjelokupna misao vodilja i poruka djela ostaje "bez Golgote nema ni uskrsnuća". Mo. Igrac oratorij je zamislio kao kompozicijsku cjelinu sastavljenu od kratkih ulomaka iz psalama i Evanđelja, pri čemu ga je u skladanju posebno nadahnjivalo stavljanje svetopisamskih tekstova u nove odnose. Oratorij započinje atmosferom punom topline kroz pjevanje psalama. No, ubrzo ugođaj postaje sve ozbiljniji i tmurniji. Isus biva sve nerazumljiviji, a njegovi ga suslojnci pitaju "Tko si?". Slika večeri preslikava se u sliku stratišta, pa mirno, toplo i prijateljsko ozračje

postaje sve nemirnije i oprije s uzvicima "Smakni! Smakni ga!", da bi se ponovno smirilo s porukom uskrsnuća. Poznati tekstovi liturgije Velikog tjedna u Igrecovoj kompoziciji bivaju zaodjenuti u posve novo ruho te ih se doživljava kao potpuno nove. Svaki od četiri dijelova oratorija završava malim ekskursom, prvi s Kyrie, drugi sa Sanctus, treći s Hosanom, a četvrti s uglazbljenim himnom iz poslanice Filipljanima, u kojem je sažeta čitava pashalna tematika: pasija, muka, oplijena, koja završava u prijelazu i proslavi. Zbog toga je čitava skladba, isprva nazvana Pasijske slike, u konačnici dobila novo ime. Prolog i epilog uzeti su iz 116. psalma, čiji stihovi uokviruju čitavu temeljnu poruku o uskrsnuću i izjavljaju te "zemlji živih".

Za ovu prigodu utemeljen je Dječji zbor Varaždinske biskupije, koji čine članovi aktivnijih župnih dječjih zbo-

rova iz Vratišince, Preloga, Svetog Jurja na Bregu, Svetog Ilije, župe sv. Antuna Padovanskog iz Čakovca, te župe sv. Fabijana i Sebastijana i Druge osnovne škole iz Varaždina.

Mo. Anđelko Igrac, rođ. 1968. godine, studij glazbe završio je u Beču, a danas je orguljaš i zborovođa u varaždinskoj katedrali, te voditelj biskupijskog Ureda za crkvenu glazbu. Predavač je na Institutu za crkvenu glazbu, član Hrvatskog društva skladatelja, član uprave Hrvatskog društva crkvenih glazbenika i glazbeni urednik časopisa za duhovnu glazbu "Sveta Cecilija". Njegov skladateljski opus obuhvaća niz liturgijskih i koncertnih skladbi za zbor a capella, te uz orguljašku ili pratnju komornog sastava. Za skladateljski i orguljaški rad primio je više priznanja i nagrada.

(preuzeto s www.varazdinska-biskupija.hr)

Subotica

Učešće Komornog zbora «Po musica» na 13. festivalu duhovne muzike HOROVI MEĐU FRESKAMA PREMIJERNI IZVOD MISSA DOMINICALIS – ANTONIO CALDARA

Ove godine se 13. Festival crkvene glazbe Horovi među freskama održava Beogradu u periodu od 27.10. do 18.11.2007. Pored «Pro musica» koja je nastupala u subotu 3.11., pjevaju zborovi grada domaćina: Akademski zbor «Collegium Musicum», zbor «Obilic» AKUD»Branko Krsmanović»,

Sveti Georgije, Dečji i mješoviti zbor Prvog beogradskog pevačkog društva, zbor «Eho» KUD «Dimitrije Tucović», Hor Akademije umetnosti BK «Belcanto», Ženski vokalni ansambl «Arhangeli», «Kir Stefan Srbini», «Sveti Dimitrije», Beogradski madrigalisti, Sveti despot Stefan Lazarević,

oktet «Sveti Sava», te horovi iz Dobanovaca, Bjeljine, Pančeva i Valjeva.

Zbor Pro Musica je pored kompozicija prote Pavlovića, Ochabe, Pogatschnigga, Kodálya, Vidakovića, Francka premijerno izveo «Missu Dominicalis» Antonia Caldare (1670-1736). Partituru celokupnog djela u savremenoj muzičkoj formi obradio je vlč. Mr. Čaba Paško 2006. godine. Pored orkestra koji su činili profesori Muzičke škole i studenti Akademije, solisti su bili Timea Dulić – sopran/ Segedin/, Izabela Gužvanj – alt /Novi Sad/, Tivadar Kiš – tenor /Kikinda/ i Đula Orendt –bas /Budimpešta/.

Ova misa će se prikazati i u Subotici sa istim sastvomom 18.11 u čast sv.Elizabete.

Paško Csaba

Sarajevo

NA PROSLAVI DANA TEOLOGIJE NASTUPILI ZBOROVI

Dana 18. listopada 2007., na blagdan sv. Luke, svečano je proslavljen Dan Vrhbosanske katoličke teologije najstarije visokoškolske ustanove u Bosni i Hercegovini.

Proslava je započela u 10,30 sati svečanim misnim slavljem u sjemenišnoj crkvi sv. Ćirila i Metoda koje je predvodio vrhbosanski nadbiskup i kardinal Vinko Puljić zajedno s apostolskim nuncijem u Bosni i Hercegovini msgr. Alessandrom D' Erricom i pomoćnim biskupom vrhbosanskim msgr. dr. Perom Sudarom uz koncelebraciju profesora i odgojitelja Vrhbosanske katoličke teologije i Bogoslovije. Za vrijeme sv. mise pjevao je bogoslovski zbor *Stjepan Hadrović*.

Nakon sv. mise svečanost je prema programu nastavljena u dvorani pape Pavla VI. u Vrhbosanskoj katoličkoj bogosloviji. U prvoj točki programa nastupio je *Mješoviti zbor studenata laika* Vrhbosanske katoličke teologije pod ravnanjem prof. don Nike Luburića. Pjevači mješovitog zbora otpjevali su gregorijansku skladbu *Ave verum* najprije na latinskom a potom na hrvatskom. Bila je to izriječom njihova želja. Inače, pjevači ovoga zbora na svojim nastupima najradije izvode gregorijanske napjeve. Od ove akademske godine gregorijansko pjevanje zajedno s drugim studentima imaju i kao izborni predmet na Vrhbosanskoj katoličkoj teologiji. No, i pored toga rado uvijek obavljaju gregorijanske napjeve sa svojim profesorom i na posebnim probama nakon predavanja u prostorijama Vrhbosanske katoličke teologije i Bogoslovije.

Nakon nastupa *Mješovitog zbora studenata laika* nazočnima se obratio dr. Anto Ćosić, dekan Vrhbosanske katoličke teologije. Uz riječi dobrodošlice i pozdrava dekan se u svom

Mješoviti zbor studenata laika Vrhbosanske katoličke teologije.

govoru osvrnuo i na blagdan sv. Luke Evandeliste, zaštitnika Vrhbosanske katoličke teologije. Veliki kancelar Teologije, kardinal Vinko Puljić također je pozdravio sve nazočne i čestitao Dan teologije, te svim studentima želio puno uspjeha i radosnog služenja riječi Božjoj koju je zapisao sv. Luka u svom Evanđelju. Potom je dr. Darko Tomašević, profesor Svetoga Pisma na Vrhbosanskoj katoličkoj teologiji održao predavanje na temu: *Prispodoba o udovici i sucu* (Lk 18,1-8).

U nastavku programa uslijedila je svečana promocija diplomiranih teologa. Diplome iz ruku Velikog kancelara teologije Vinka Puljića uručene su: vlč. Mariju Ćosiću, vlč. Josipu Kneževiću, vlč. Marku Majstoroviću, vlč. Tomi Ćubeli, Hrvoju Klemu, Peri Puljiću, Ivani Matošević i Sandi Smoljo. Uručena je i nagrada Josipu Budimiru kao najuspješnijem studentu u protekloj akademskoj godini.

Na kraju svečanosti, pod vodstvom prof. vlč. Marka Stanušića, nastupio je bogoslovski zbor Vrhbosanske katoličke bogoslovije *Stjepan Hadrović* sa skladbom *Magnificat*.

Niko Luburić